

Πανόραμα αρχιτεκτονικής του 20ού αιώνα

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

ΕΚΔΟΣΗ Ολος ο 20ός αιώνας παραelaύνει μέσα από το domus. Το εμβληματικό ιταλικό περιοδικό ντιζάιν και αρχιτεκτονικής, που εμπνεύστηκε το 1928 ο αρχιτέκτονας Gio Ponti (1891-1979), όρισε τάσεις, προσηγγίλιε κινήματα, σύνδεσε το ντιζάιν με την αρχιτεκτονική με ένα τρόπο αζεπέραστο. Απόψε, στις 7 μ.μ., στο βιβλιοπωλείο Παπασωτηρίου (Πανεπιστημίου 37) γίνεται η ελληνική παρουσίαση της 12τομης έκδοσης της Taschen, 7.000 σελίδων και 20.000 εικόνων, στην οποία ανθολογούνται κείμενα από επτά δεκαετίες. Το «domus 1928-1999, vol. I - XII», που επιμελήθηκαν οι Charlotte και Peter Fiells, είναι όχι μόνο ένα έργο αναφοράς, εργαλείο και «εγκυκλοπαίδεια» αλλά και ένας τρόπος κατανόησης της εξέλιξης των ιδεών στην αρχιτεκτονική.

«Το domus είναι σημαντικό για μας τους αρχιτέκτονες για πολλούς λόγους» εξηγεί στην «Κ» ο αρχιτέκτων Μέμος Φιλιππίδης, που θα παρουσιάσει απόψε την έκδοση μαζί με τους δύο επιμελητές. «Ένα περιοδικό με μεγάλη ιστορία που έδωσε μεγάλη βαρύτητα στο ντιζάιν. Είναι μία σημαντική παράμετρος. Αντίθετα με το τι συμβαίνει στην Ελλάδα, σε πολλές χώρες το ντιζάιν συνδέεται άμεσα με την αρχιτεκτονική. Εδώ, με ελάχιστες εξαιρέσεις, π.χ. ο Ν. Βαλασαμάκης, οι Έλληνες αρχιτέκτονες είναι επιφυλακτικοί σε αυτή τη σύνδεση. Οι Ιταλοί μοντέρνοι αρχιτέκτονες, βέβαια, δεν είχαν τη δυνατότητα να χτίσουν τόσο πολύ. Τι να κάνει ένας μοντέρνος

αρχιτέκτονας στην Ιταλία με όλες αυτές τις πόλεις - μουσεία; Πολλοί άρχισαν να γράφουν, να διδάσκουν ή να σχεδιάζουν αντικείμενα. Δεν είναι τυχαία λοιπόν η άνθηση του ντιζάιν στην Ιταλία».

Το domus αποτελεί σήμερα ένα καθρέφτη διαφόρων κινήματων και τάσεων, από την Αρ Ντεκό ως τη Late Modern. «Επίσης, το domus έδωσε μεγάλη έμφαση στην αρχιτεκτονική του δημόσιου χώρου, που είναι ένας γενικός καμψός των Ελλήνων αρχιτεκτόνων, το έργο των οποίων αναδεικνύεται κυρίως μέσα από την ιδιωτική κατοικία». Το domus υπήρξε ανέκαθεν ένα ριζοσπαστικό έντυπο. «Από τότε που έφυγε ο Gio Ponti», λέει ο Μέμος Φιλιππίδης, «αλλάζει κάθε πέντε χρόνια διευθυντή. Ταυτόχρονα άλλαζε και ταυτότητα. Αυτή η τόλμη αποτυπωνόταν και στα εξώφυλλα. Μπορούσε να είναι ένα σκίτσο ή ένα κολάζ και όχι ένα ευανάγνωστο κτίριο. Ορισμένοι τα έβρισκαν αιρετικά αλλά προέκυπταν μέσα από την πεποίθηση ότι όλα, ντιζάιν, σκίτσο, αρχιτεκτονική, απστύπωναν ένα πνεύμα εποχής».

Η παρουσίαση του 12τομου έργου (που κοστίζει 500 ευρώ) γίνεται αυτή την περίοδο ταυτόχρονα σε πόλεις του κόσμου. Για την ελληνική αγορά, την αποκλειστική διάθεση έχει ο «Παπασωτηρίου», που στο κατάστημα της Πανεπιστημίου «ντύθηκε» στο ύφος του domus για να υποδεχθεί αυτήν την έκδοση που «γαργαλάει» κάθε αρχιτέκτονα. Επιπλα ντιζάιν από τον «Δελούδη» θα διακοσμούν την αποψινή εκδήλωση, ως υπόμνηση των αρχών του domus.

Οι Δίδυμοι Πύργοι στη Νέα Υόρκη σε στάδιο αποπεράτωσης, όπως τους παρουσίασε το ιταλικό περιοδικό Domus το 1973.